

disse Godser. Det er det, som danner Grundlaget for, at vi kan inddrage en større eller mindre Del af Godsets Værdi. Jeg mener ganske vist, at den højtærede Justitsminister har Ret, naar han benægter Rigtigheden af dette Udgangspunkt for Socialdemokraternes Stilling, men jeg synes, at Socialdemokraternes Standpunkt er konsekvent, naar de siger: Grunden til, at vi tager disse 100 Millioner er den, at vi mener, Staten har en virkelig Andelsret i disse Godser. Heroverfor har den højtærede Justitsminister ved anden Behandling i Landstinget, Landstingstidende Sp. 2938, udtalt følgende: „... der er ingen Medejendomsret for Staten. Der er en Medejendomsret for hele Slægten overfor den til enhver Tid værende Besidder, men det er kun hans Slægt, der har denne Medejendomsret, om man vil kalde den saaledes, eller forudsikret Ejendomsret for Successorerne. Ej heller vil jeg erkende en Medejendomsret.“ (Afbrudelse af *Justitsministeren* [Zahle]). Der staar „Medejendomsret“ i Referatet. (*Justitsministeren* [Zahle]: Saa staar der fejl). „... Ej heller vil jeg erkende en Medejendomsret, men der kunde dog være Tale derom.“ Jeg vil til den højtærede Justitsminister sige, at jeg synes, Udtalelsen, som den foreligger i Fortrykket, er lidet konsekvent, for man begynder med at sige fra den højtærede Justitsministers Side, at der er en Medejendomsret for hele Slægten overfor den til enhver Tid værende Besidder, men det er kun hans Slægt, der har denne Medejendomsret, og saa ender man med at sige, at man dog ikke erkender en Medejendomsret. (*Justitsministeren* [Zahle]: Der er indløbet en Fejl). Ja, der er maaske indløbet en Fejl.

Naar man rejser dette Spørgsmaal: Med hvilken Ret tager Staten nu disse 100 Millioner? anføres der hovedsagelig 2 Grunde. Den ene Grund er den, at ved denne Ordning, der nu træffes her, faar dog den nuværende Besidder en betydelig Fordel, og det er rimeligt og retfærdigt, at han betaler for at faa denne store Fordel. Det er ogsaa noget, man nogenlunde let kan forstaa. Dette, at jeg f. Eks. har en Rentenydelse af 1 Mill. Kr., er dog ikke saa økonomisk fordelagtigt, som hvis jeg har fri Raadighed over $\frac{3}{4}$ Million. Saa hvis vi tænker os, at en Mand fra at være Rentenyder af 1 Million, hvorved han kun kan disponere over Renten, bliver fri Ejer af $\frac{3}{4}$ Million, eller lidt mere eller lidt mindre, kan man godt sige, at det er en økonomisk Fordel for ham. Jeg skal altsaa ikke benægte, at det efter Omstændig-

hederne kan være en endogsaa ret betydelig Fordel for den nuværende Besidder, at han faar fri Raadighed over en temmelig stor Kapital. Lensbesidderne og de øvrige Majoratsbesiddere gør rigtignok gældende, at det ikke giver dem nogen videre økonomisk Fordel, naar man tager i Betragtning de forskellige Baand, der vedblivende skal hvile paa dem. Imidlertid vil jeg acceptere det Standpunkt, at den nuværende Besidder kan faa en endogsaa ret betydelig Fordel, men saa vil jeg gerne rejse det Spørgsmaal: paa hvis Bekostning er det, den nuværende Besidder faar denne store økonomiske Fordel, som det nuværende Lovforslag byder ham? Er det paa Statskassens Bekostning, han faar den? Nej, det er det aabenbart ikke. Det er — det maa alle erkende — paa Bekostning af den successionsberettigede Slægt; den fjernes, og et Par af de nærmeste Successorer afspises med $\frac{1}{5}$ af Beløbet, men den øvrige Del af den successionsberettigede Slægt faar intet for det. Men er det paa den successionsberettigede Slægts Bekostning, at den nuværende Besidder faar denne store Fordel, da forekommer det mig rigtignok, at den, der skulde have Erstatning for den Fordel, man byder den nuværende Besidder ved at give ham Godset til fri Ejendom, var ikke Staten først og fremmest, men det var den successionsberettigede Slægt, som man har sat sig ud over.

Saa henviser man som den anden Grund til, at Staten kan tage disse Penge, til, at der foreligger jo en frivillig Overenskomst; det er ikke en tvungen Afstaaelse, det er ikke en Ekspropriation, det er en frivillig Overenskomst med den nuværende Besidder. Jeg vil gerne dertil sige, at for det første er det jo kun i en meget uegentlig Forstand, man kan tale om en frivillig Overenskomst, thi naar man lægger saa stærkt Pres paa disse Folk ved at diktere dem en saa stor økonomisk Straf, som der gøres i Lovforslagets § 11, kan man da højst uegentlig tale om, at de gaar frivillig med. Det er i høj Grad at gaa tvungen frivillig med, saa det bliver realiter en Slags Tvangsordning, man byder disse Folk. Men selv bortset derfra vil jeg hævde, at det er ikke en frivillig Overenskomst mellem de rette Parter, for det er kun en Overenskomst mellem den nuværende Besidder paa den ene Side og Staten paa den anden Side, og Slægten, Successorerne, har man ikke en Gang spurgt. Nu er det ikke underligt, at det, naar man dispone-